

Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van hoeve Vandesande te Brakel

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010, 7 juli 2010, 24 september 2010, 19 november 2010, 13 mei 2011 en 10 juni 2011;

Gelet op het ministerieel besluit van 14 december 2010 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen hoeve Vandesande met inbegrip van de gekasseide binnenplaats, de deels ommuurde moestuin en bijhorend omringend grasland;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen op datum van 26 april 2011, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 5 mei 2011,

BESLUIT:

Artikel 1. Wordt beschermd overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten:

Wegens de historische waarde:

- als monument

Hoeve Vandesande met inbegrip van de gekasseide binnenplaats, de ommuurde moestuin en bijhorend grasland, zoals afgebakend op bijgevoegd plan,

gelegen te
BRAKEL (EVERBEEK), Breedstraat 7
bekend ten kadaster:
BRAKEL, 7de afdeling, sectie B, perceelnummers
1399A, 1400C, 1401K, 1401R, 1401T, 1401V, 1401Y
zoals afgebakend op bijgevoegd plan

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het uitzonderlijke karakter van volgende intrinsieke waarde gemotiveerd:

De historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde, van de hoeve Vandesande met inbegrip van de gekasseide binnenplaats, de deels ommuurde moestuin en bijhorend omringend grasland, gelegen Breedstraat 7 te Brakel (Everbeek):

De grote hoeve van het gesloten type klimt op tot de 18de eeuw en is door zijn authentiek voorkomen en kwalitatieve, streekeigen architecturale kenmerken een representatieve en tevens uitzonderlijke getuigenis van een typisch agrarische, historische bewoningsvorm met aanzien in de Vlaamse Ardennen. De aanleg van dit boerderijtype rondom een gesloten binnenplaats, met traditioneel achterin gelegen woning tegenover de brede toegangspoort, evenals de beveiliging van vensters met tralies, illustreren het geëvolueerde defensief karakter eigen aan deze historische rurale woonvorm. Rondom de gekasseide rechthoekige binnenplaats sluiten de lange hoevegebouwen hier in U-vorm aaneen tot een opmerkelijke entiteit met geplande orde. Stallen met zolderverdieping zijn verenigd met twee op de hoeken gelegen schuren tot een imposant bouwvolume waarvan de bedaking doorloopt boven de woning. Binnen het typische Vlaamse Ardennen landschap vormt de hoeve een opvallend herkenbaar constructief geheel in gebruikelijke verankerde baksteenbouw met pannen bedaking. In de oostelijke bedrijfsvleugel werd plaatselijk natuursteen verwerkt waarbij de toepassing van hardsteen rondom staldeuren en –vensters aansluit bij het streekgebonden gebruik ervan in Henegouwen.

De langgerekte woning bezit vensteropeningen die naar vormgeving en afwerking typerend zijn voor de 18de-eeuw en een opmerkelijke architecturale allure verlenen aan de erfgevel. De op karakteristieke wijze omlijste, lage boerenhuisdeur is nog gemarkeerd door een trap met bordes. De gewelfde huiskelders zijn in omvang in overeenstemming met het aanzien van de ruim opgevatte woning met drie niveauverschillen. Bij uitzondering werd een bakoven hier in een bijkomende kelder van de woning geïncorporeerd.

De verscheidenheid van functies binnen de bedrijfsgebouwen, namelijk van de diverse opslagruimten (schuur, bieten- en aardappelkelder, wagenhuis) en stallen (schapen-, varkens- koeien- en paardenstal) zijn duidelijk herkenbaar en bewaren specifieke muuropeningen met gebogen en rechthoekige vormen. Naast traditionele samengestelde balkenlagen komen in de bedrijfsgebouwen nog divers geconstrueerde gewelfde plafonneringen voor waaronder gepleisterde troggewelven tussen overhoekse houten liggers in de paardenstallen. De koeienstallen, die aan weerszij met lisenen

werden verzaard, zijn op zeldzame wijze overwelfd door bakstenen koepelgewelven met moerbogen op zuilen en lisenen.

Het onmiddellijk omringend historisch permanent grasland maakt als functioneel bijhorend en oorspronkelijk cultuurlandschappelijk kader onlosmakelijk deel uit van de hoevesite evenals de deels ommuurde voormalige moestuin die de westzijde van het binnenerf afsluit en een rest vormt van de vroegere schuur.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 en 10 juni 2011 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009, 11 januari 2010 en 2 augustus 2011).

Brussel,

28 OKT. 2011

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS